

НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЮ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

1. Мовленнєва діяльність — це активний, цілеспрямований процес передавання чи сприймання інформації, що реалізується у таких її видах, як аудіювання, читання, усне й писемне мовлення.

2. Аудіювання, тобто сприйняття й розуміння мовлення, — це активний творчий процес, що супроводжується складною розумовою роботою, де сприйняття — аналіз і синтез матеріальних засобів мови (фонем, морфем, слів, речень та ін.), а розуміння — результат аналізу й синтезу смислових значень цих засобів.

3. Як кінцеву мету навчання аудіюванню слід розглядати сформованість аудитивних вмінь, що забезпечують слухачеві розуміння почутого, осмислення загальної ідеї звукового повідомлення й здатність сформулювати до нього власне відношення.

4. Мета навчання аудіюванню на початковому етапі ставить перед викладачем завдання за доволі короткий період сформулювати у слухачів елементарні навички цього специфічного і складного виду мовленнєвої діяльності, а саме: вміння пізнавати на слух засвоєні мовні елементи, розчленовувати почуте на синтагми, речення, осмислювати тип інтонаційної конструкції, розуміти висловлювання, що містять незнайому лексику тощо. Інше методичне завдання полягає в тому, щоб навчити студентів розуміти зміст почутого, висловлювання з різних джерел інформації.

5. Успішне розв'язання методичного завдання навчання студентів-іноземців аудіюванню на початковому етапі можливе при наявності цілеспрямованої системи вправ, яка б здійснювала поетапне формування вмінь та навичок.

6. В основі сучасної класифікації вправ лежить принцип поділу їх на підготовчі й власне мовленнєві. Підготовчі вправи направлені на подолання окремих, штучно виділених труднощів. Мовленнєві вправи формують складні мовленнєві вміння. Ці вправи охоплюють процес аудіювання з різних боків. Вони враховують мовленнєвий досвід студентів, їх вік, інтереси й мають поступальний характер.

ПРО КУЛЬТУРУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

«...у ХХІ столітті наука повинна стати загальним надбанням
на благо всіх народів на основі солідарності».
НАУКА ДЛЯ ХХІ СТОЛІТТЯ. Нові зобов'язання [1]

У ХХІ ст. життєво важливою стає етика, культура інноваційних процесів. Пов'язано це з тим, що інноваційні процеси ХХІ ст. якісно відрізняються від інновацій ХХ ст. Відмінностей цих кілька:

по-перше, сьогодні інноватором є, як правило, команда, група, колектив, а не одна людина, а отже відповідальність за реалізацію нових ідей розмивається, а часто і не усвідомлюється учасником команди;

по-друге, інновація ХХ ст. завжди сприймалася як «добро», оскільки була двигуном науково-технічного прогресу, і в цьому була її головна мета. Сьогодні інноваційні процеси метою мають не поліпшення життя на землі, а в першу чергу отримання максимальних прибутків у найкоротші терміни, що часто призводить до забруднення навколишнього середовища і погіршення здоров'я і життя людини;

по-третє, вибухоподібне зростання у ХХІ ст. величезної кількості творчих, інноваційно-активних, потенційно достатньо зрілих осіб буквально будь-якої спеціальності і віку, в той же час слабе використання їхнього потенціалу в інноваційних процесах може призвести до соціального і екологічного вибухів;

по-четверте, інноваційні процеси ХХІ ст. характеризуються надзвичайною складністю, багатоплановістю, глибиною, науковою і інноваційною ємкістю, вони виникають на стику кількох наук, а це у свою чергу призводить до складності їх оцінки;

по-п'яте, ще у 70-х роках Е. Тоффлер звернув увагу на те, що людство швидше загине не від екологічної або ядерної катастрофи, не від виснаження ресурсів. На його думку, найреальніша небезпека — це інноваційний шок, шок від майбутнього, яке в його уявленні, а воно все більше стає таким — загрозливим, несприйманим, таким, що відсторонюється одними, а сприйняте іншими, їх же і руйнує, перетворюючи, кінець кінцем, у нелюдей.

Багато людей перестають довіряти сучасному потоку новизни (інноваційному потоку), справедливо побоюються його.

Інноваційний розвиток України, не дивлячись на велику кількість дисертацій, соціально-політичної активності та багато разів заявленою вищим керівництвом країни і науки надзвичайної важливості інноваційної стратегії, буксує, «забовтується», за справедливим виразом депутата ВР В. А. Демехіна, втім, як і в усьому світі. У той же час, «Результати соціологічних досліджень неухильно демонструють зв'язок між високими моральними принципами і чудовими фінансовими результатами» [2].

Таким чином, «Перебуваючи у пастці духовної кризи, ми замислюємося щодо ... перспективи і доходимо висновку: руйнівна сила антикультури, антитрадицій та антидуховності може стати незворотною, якщо не відновити моральні фільтри. Та чи спроможна ... культура... зробити прорив за умов, коли стартові матеріальні та духовні умови погіршилися, а критерії відбору розмилися?» [3].

Усвідомлюючи таку ситуацію, на міжнародному симпозіумі, що представляв майже усіх президентів АН СНД, президента Європейської федерації національних академій наук та інших високих керівників європейської науки, були прийняті Рекомендації, що включають, зокрема, і наступні: «В умовах різкого підвищення озброєності знаннями, уміннями і ресурсами людина, соціальні системи стають незвичайно могутніми, що за теперішнього відставання і навіть руйнування соціальних традицій та моральних засад може представляти не тільки благо, але і велику небезпеку. У зв'язку з цим необхідно кардинально переглянути етичні аспекти формування інноваційної культури...

Одночасно слід створювати інституційні і інформаційні можливості духовного розкріпачення творчих осіб, умови збереження і активізації нових ідей, маючи на увазі, що сучасна цивілізація стає все більш чуйною до флуктуацій у соціальній, економічній і екологічній сферах» [4].

Стійкість соціуму реалізовується тільки на шляху поступового, але прискореного усвідомлення усіма необхідності і вимог створення гармонійної цивілізації і, головне, на основі всесторонньої турботи і розвитку-реалізації усіх позитивних якостей, усіх осіб та соціальних інститутів.

Саме інноваційна культура визначає напрямок розвитку особистості і соціуму, якість цього напрямку (духовного, етичного, соціального, економічного, космічного). Оскільки від вибору залежить, які новації пропонуватимуться народу, керівництву та реалізовуватимуться в життя.